

1.3.2017

VAIHTUVANÄYTTÖISET LED-TAULUT

Tämä ohje koskee tien tai kadun varteen, viheralueille sekä tonteille tai rakennuksiin asennettavia vaihtuvanäyttöisiä LED-tauluja. Kaupunkikuvaltaan, maisemaltaan tai luonnonympäristöltään arvokkaat alueet, kuten RKY-alueet (valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö) tai arvotetut kulttuurimaisemat eivät sovellu LED-mainoksille. Mainostauluista ei saa myöskään aiheutua esteettistä haittaa rakennetussa kaupunkiympäristössä, eikä niitä voi sijoittaa suojeltuihin rakennuksiin. Mainoslaitteen sijaintipaikka minimietäisyyksineen tarkistetaan edellämainittujen tekijöiden osalta lupakäsittelyä edeltävän ennakkoneuvottelun yhteydessä.

Kaupunkitilaan sijoitettavalle vaihtuvanäyttöiselle LED-taululle tulee hakea ensin mallihyväksyntä ja tämän jälkeen toimenpidelupa rakennusvalvonnasta. Mikäli laite suunnitellaan kiinnitettäväksi rakennuksen julkisivuun, haetaan pelkkä toimenpidelupa.

Katu- tai viheralueella tarvitaan ulkomainoslaitteen sijoittamiselle katu- ja viherpalveluiden myöntämä suostumus.

Kaikille yleisille alueille sijoitettaessa tulee mainoslaitteen tarvitsema maa-alue vuokrata tonttiyksiköstä tai vaihtoehtoisesti sijoittamisen tulee perustua kaupungin ja toimijan väliseen erilliseen sopimukseen.

Mainoslaitteen rakenteineen tulee olla asiaankuuluvasti rakennettu ja kiinteästi maastoon perustettu tai rakennukseen kiinnitetty. Mainoksen asettaja (esim. ulkomainosyrittäjä) tulee ilmetä mainoskehuksesta.

Vaihtuvanäyttöisiä LED-tauluja säätelevät samat lait, säädökset ja ohjeet kuin muitakin tienvarsi- ja ulkomainoksia. Mainostaulu ei saa tarpeettomasti aiheuttaa häikäisyä, häiriötä, vilkkumista, harhauttavaa valoa tai vaaratilanteita ympäristössään. Mikäli mainostaulusta aiheutuu ko. ongelmia, tulee laite viranomaisen määräyksestä poistaa.

Mainonta teiden ja katujen varsilla

Mainostaminen ei ole kaupunkitilassa kaikkialla mahdollista ympäristöön soveltuvuuden tai tiellä ja kadulla liikkujan turvallisuuden kannalta. Tien varrelle sijoitettavat mainostaulujen tulee sijaita ensisijaisesti tiealueen suoja-alueen ulkopuolella, vähintään 20 metrin etäisyydellä ajoradan keskilinjasta tai jos ajoratoja on useampia, lähimmän ajoradan keskilinjasta. Kadun, puistoraitin tai vastaavan väylän varrella sijoituspaikka tutkitaan tapauskohtaisesti, huomioiden olemassa oleva sekä tuleva tekniikka ja ympäröivät olosuhteet.

Vaihtuvanäyttöisen LED-taulun sijoittamisessa tulee ottaa huomioon lisäksi seuraavat yleisperiaatteet:

1.3.2017

- Mainoslaite ei saa sijaita suojatien, liikennevalojen, muuttuvan opasteen, tiedotustaulun tai liikennemerkin lähellä heikentäen niiden havaitsemista
- Mainoslaite ei saa peittää välttämätöntä vapaata näkemää liittymässä, kaarteessa; tien tai kadun kohdassa, jossa on esim. jalankulkua tai polkupyöräliikennettä.
- Mainoslaitetta ei saa asettaa mäkiselle, mutkaiselle, onnettomuusalttiille tai valaisemattomalle väyläjaksolle.
- Mainoslaitetta ei saa asettaa tunnelin sisäseinämiin, tunnelin läheisyyteen, tien tai kadun siltarakenteisiin.
- Mainoksia ei voi kiinnittää meluaitoihin eikä niitä saa sijoittaa tien tai kadun ja meluidan väliselle alueelle.
- Mainoslaitteelle tulee olla järjestetty huoltotieyhteys rinnakkaisen ja alemman tieverkon tai luvallisesti kiinteistön piha-alueen kautta

Toimenpidelupa ja mallihyväksyntä

Vaihtuvanäyttöiset LED-taulut tulee sijoittaa ensisijaisesti sen rakennuksen julkisivuun, jonka toimintaan mainonta liittyy. Taulun kehysosien ja rakenteiden detaljointi, värit ja viimeistelyt suunnitellaan luontevaksi osaksi rakennuksen arkkitehtuuria. Rakennusvalvonnasta haetaan tällöin toimenpidelupa.

Mikäli mainoslaite sijoitetaan itsenäisenä ulkomainoslaitteena tontille, tie- tai katualueelle, haetaan laitteelle ensin mallihyväksyntä. Mallihyväksynnän käsittelyn yhteydessä varmistetaan ympäristön erilaisten laitteiden kaupunkikuvallinen yhteensopivuus, viimeistelyn laatu sekä yhtenäinen värityys. Espoon kadunkalusteissa ja mainoslaitteissa yleisimmin käytettävä väri on grafiitin harmaa RAL 7024. Kun vaihtuvanäyttöiselle LED-tilulle on haettu mallihyväksyntä, haetaan seuraaville toteutuksille vain toimenpidelupa.

Mainosten esitystapa

Kaupunkitilaan sijoitettavan mainoslaitteen tekniset vaatimukset perustuvat tiellä tai kadulla liikkujan nopeaan vauhtiin ja erittäin rajalliseen kykyyn havaita sekä tunnistaa liikennetapahtumien ulkopuolisia tilanteita. Tien- ja kadunvarsimainoksissa käytettävien tekstien ja kuvien värien, määrien sekä muotojen tulee olla sellaisia, että väylän käyttäjän on helppo omaksua ne ”yhdellä silmäyksellä”. Tutkimusten mukaan autoilijalla on mahdollisuus vain noin 1-2 sekuntia kerrallaan kiinnittää huomiota muualle kuin liikennetapahtumiin.

Mainoksen vaihtumisnopeuteen, selkeyteen ja yksinkertaisuuteen tulee näin ollen kiinnittää erityistä huomiota. Videoiden esittämistä ajoneuvoliikennealueella ei sallita. Muilla alueilla, kuten toriaukioilla, joissa ei ole asumista lähellä, voidaan videoiden esittäminen sallia osana mainonnan sisältöä tapauskohtaisesti harkiten.

1.3.2017

Mainosten väritys

Peräkkäin esiintyvien mainosten taustaväritys ei saa poiketa liikaa toisistaan. Esimerkiksi taustaväreiltään mustia ja valkoisia mainoksia ei saa laittaa toistumaan peräkkäin. Mainosten taustaväriyukseksi suositellaan tummaa väriä mainosten paremman havaittavuuden ja lievemmän häikäisyn vuoksi. Tekstin ja mainoksen pohjan välillä pitää kuitenkin olla hyvä kontrasti.

Vaihtuminen

Yksittäisen mainoksen miniminäkymisaika on kuusi (6) sekuntia tai sijoituspaikkaan erikseen soveltuva. Mainosten tulee vaihtua himmenevästi siten, että päättyvä mainos himmenee asteittain mustaksi viimeisten kahden sekunnin aikana ja vastaavasti seuraava mainos avautuu mustasta asteittain sallittuun kirkkauteen kahden ensimmäisen sekunnin aikana. Kirkkaana esiintyvä välkyntä on estettävä.

Valaistus

Vaihtuvanäyttöisten LED-mainostaulujen tulee olla ympäristön valoisuuden mukaan automaattisesti kirkkauttaan säätäviä. LED-taulujen yleisenä ongelmana on ollut liiallinen kirkkaus ja välkyntä, riskialtis sijainti liikenteen kannalta sekä taulun lähialueen asukkaiden häiriintyminen.

Jos mainostauluun tulee vika tai osa sen valopisteistä on epäkunnossa ja ne toimivat muusta pinnasta poikkeavalla tavalla, tulee vika viipymättä korjata tai laite sammuttaa. Pimeänä vuorokauden aikana tulee mainostaulusta mitattu keskimääräinen luminanssi pysyä alle 300 cd/m², ympäristön valoisuus huomioiden. Valaistus ei saa olla oleellisesti ympäristöä voimakkaampi, eikä häikäisevää tai harhauttavaa valoa saa muodostua. Tällöin taulun edestä mitattu vertikaalipinnan valaistusvoimakkuus saa nousta enintään neljä (4) luksia mainostaulun säteilemän valon johdosta. Mittausetäisyys on määritelty kohtaan, jossa valaistusvoimakkuuden ja luminanssin raja-arvot ovat yhtenevät. Päiväkäytön raja-arvo maksimiluminanssille on 5000 cd/m² ja se voidaan tarvittaessa mitata pisteluminanssimittarilla.

Teknistä ratkaisua suunniteltaessa tulee huomioida laitteen valoisuuden säädettävyyden. Mikäli laitteen lähipiirissä on asuntojen asuintilojen ikkunoita, suositellaan laite sammutettavaksi normaaliin yöaikaan. Vaihtuvanäyttöistä LED-taulua ei asumiselle ja terveydelle aiheutuvien haittojen vuoksi voi sijoittaa vastapäätä asuntojen ikkunoita.

1.3.2017

Väylätyyppi	Vähimmäis-etäisyys kunnossapidettävän väylän reunaan	Vähimmäis-etäisyys lähimpään liikennevalo-opastimeen, portaaliin ja alueopastukseen	Vähimmäisetäisyys toiseen mainoslaitteeseen
Kadut, kevyen liikenteen väylät sekä kaupungin ylläpidon tiet kaavoittamattomalla alueella	1,5 metriä	20 metriä ennen, 10 metriä jälkeen ja sivulle	20 metriä

Taulukko 1. Mainoslaitteiden yleiset sijaintirajoitukset ennen ja jälkeen kohteen

Sisältö

Vaihtuvanäyttöisten LED-taulujen sisällössä ei saa esiintyä osioita, jotka ovat tulkittavissa viralliseksi liikennemerkiksi, tien- tai kadunpitäjän asettamaksi tiedotustauluksi tai liikenteenohjauslaitteeksi. Mainosten sisältö voi näin ollen koskea kaikkia mainostettavia tuotteita tai kulutustavaroita yleisten hyvien tapojen, lakien ja eettisten säännösten mukaisesti. Mainoslaite voi toimia myös Espoon kaupungin tai muun julkisen organisaation infokanavana, kuten esim. liikennetiedotus sekä mahdollisuutena välittää yhteistyössä kaupungin kanssa kuva- ja mediataideprojekteja.

Määräykset, ohjeet ja lisätietoa

Maankäyttö- ja rakennuslaki 83 § 4 mom., 126 a §, 138 §

Järjestyslaki 6 §

Tieliikennelaki 56 §

Maantielaki 52 §

Espoon rakennusjärjestys 41 § Julkisen kaupunkitilan valaistus, 10 § Tontin ja rakennuksen valaistus Ulkomainoslaitteet katualueilla,

Topten-rakennusvalvontojen yhtenäiset käytännöt, ohje MRA 62 06

Mainonnan eettinen neuvosto (MEN), www.mainonnaneettinenneuvosto.fi, lausunnon mainonnan sisällöistä ja menettelyistä

Ympäristöterveydenhuolto, Espoon kaupunki